

Il-Knisja f'Malta llum:

**KOMUNJONI
PARTEĊIPAZZJONI
MISSJONI**

 L-ARĊIDJOĊESI
TA' MALTA

Introduzzjoni għat-tema

Fr André Zaffarese,

Vigarju Episkopali għall-Kordinament Pastoral

Il-Knisja f'Malta llum:

KOMUNJONI PARTEĊIPAZZJONI MISSJONI

- *stedina spiritwali*
- *min irridu nkunu bħala Knisja*

Dawn it-temi kienu digà
tqegħdu fiċ-ċentru tal-ħajja
tad-djoċesi għażiża tagħna.

1. Din kienet *id-direzzjoni mgħotija mis-Santa Sede,*
2. *Wara diversi proċessi ta' smiġħ, fosthom numru ta' studji, u l-proċess li d-djoċesi kienet għamlet bi preparazzjoni għas-Sinodu tal-Isqfijiet fl-2022,*

3. U wara, li wieħed ***jaqra s-sinjali taż-żminijiet*** fil-Knisja f'Malta illum primarjament r-realtà ta:
- i. Nuqqas ta' saċerdoti u sostenibbiltà tal-mudell ta' Knisja li nħaddnu bħalissa*
  - ii. Tibdil fil-kultura*
  - iii. Influss ta' numru sostanzjali ta' kattoliċi barranin*

It-tema tas-sinodalita' li tingabar fit-tliet kwalitajiet: Komunjoni, Parteċipazzjoni u Missjoni, ikkonvergiet bejniethom.

Is-Sinodalita' li tfisser komunjoni,
partecipazzjoni u missjoni, hija
qabel xejn *attitudni tkun tidher*
b'mod konkret fi proġetti u
strutturi partikolari.

Dan jitlob:

Konverżjoni

Tibdil

Formazzjoni

***Fil-Knisja f'Malta hemm
ħidma għaddejja biex
inħaddnu dawn il-prinċipji.***

Hemm xi jsir biex dawn il-valuri ngħixuhom aħjar u b'mod aktar awtentiku fil-ħajja tal-Knisja f'Malta, fil-kultura tal-lum – li hi differenti minn dik li fiha l-istrutturi ta' sinodalità f'Malta ġew introdotti.

Ħsibna li hi l-kultura li trid tinbidel
biex dawn jibqgħu effiċjenti,
u mhux li *aħna nagħgornaw biex
nirrispondu għar-realtajiet tal-lum.*

*Sistemi pastorali jridu
kontinwament jiġu riformati
għax ir-relevanza u l-efficjenza
tagħhom hi **marbuta ma kemm
huma relevanti**, mifhuma u jistgħu
jiġu mgħixa mill-kultura li qed
jindirizzaw.*

Alla uriena lilu nnifsu permezz tal-inkarnazzjoni ta' Ibnu bħala bniedem, *fil-kultura ta' dak iż-żmien*, u l-istess aħna, bħala il-ġisem mistiku ta' Kristu, irridu ninserixxu lilna nfusna *fil-kultura li ngħixu fiha*.

Jinħass il-bżonn li jiġu evalwati u
rinnovati għal Knisja f'Malta llum
– *għall-kultura ta' Malta llum*

X'nifhmu b'

**KOMUNJONI
PARTEĊIPAZZJONI
MISSJONI ?**

Huma stil ta' ħajja. *Huma mappa
għat-triq ta' kif il-Knisja tista'
tiggedded minn ġewwa.*

Komunjoni – Min Aħna

Il-komunjoni tesprimi l-iktar verità profonda dwar il-Knisja:

li aħna poplu wieħed, xbiha tat-Trinità, u msaħħa mill-Ewkaristija.

Komunjoni – Min Ahna

Nħallu lill-Ispirtu s-Santu
jgħaqqadna flimkien; saċerdoti,
religjużi u lajċi f'għisem ħaj *fejn*
kull membru hu stmat.

Komunjoni – Min Ahna

Tfisser li nagħrfu li l-
Ewkaristija li niċċelebraw l-
Ħadd, *trid tiffurma l-mod kif
nitkellmu, kif nikkooperaw, kif
immexxu u kif ngħixu.*

Jekk irridu nkunu Knisja
mġedda, trid tibda
b'relazzjonijiet mġedda.

Komunjoni – Min Ahna

Din l-attitudni trid tikber kemm fl-entitajiet tagħna imma ukoll **BEJN** l-entitajiet tagħna.

Parteċipazzjoni – Kif Nghixu

Il-parteċipazzjoni tistedinna
nerġgħu naħsbu l-mod *kif nieħdu*
d-deċiżjonijiet u *kif inwettqu*
l-missjoni tal-Knisja.

Il-parteċipazzjoni ġejja
mill-Maqħmudija. *Kull persuna*
mgħammda għandha doni
mill-Ispirtu Santu.

Parteċipazzjoni – Kif Nghixu

Dan ifisser *formazzjoni, fiduċja, delegazzjoni*, u *ambjent* fejn *il-kariżmi u d-doni ta' kull individwu jistgħu jiffjorixxu.*

Parteċipazzjoni – Kif Nghixu

Nrawwmu kultura fejn
ir-responsabbiltajiet huma
mqgħejxa flimkien u fejn l-awtorità
tigi eżercitata bħala servizz.

Parteċipazzjoni – Kif Nghixu

Din it-tip ta' parteċipazzjoni ma sserraħx fuq votazzjoni jew ġbir ta' opinjonijiet. *Hija tfittxija kollettiva tar-rieda ta' Alla.*

Parteċipazzjoni – Kif Nghixu

Dan iwassal li kull membru mhux biss isemma leĥnu, imma jimtela bil-ħegġa għall-missjoni tal-Knisja.

Parteċipazzjoni – Kif Nghixu

Il-parteċipazzjoni tfisser li jiena
*naqdi dak li Alla sejjaħli
għalih, biex titwettaq
il-missjoni tiegħu fid-dinja
permezz tal-Knisja*

Parteċipazzjoni – Kif Nghixu

*Meta l-parteċipazzjoni tingħex
tajjeb, il-Knisja ssir aktar
ħajja, kreattiva, u awtentika
u toħloq spazju fejn l-
imgħammadin iħossuhom parti
mill-proġett ta' Alla.*

Missjoni - Għaliex Ahna Qeghdin Hawn

Il-missjoni hija *l-Knisja li toħroġ*. Hija r-raġuni għaliex jeżisti l-poplu ta' Alla. Knisja sinodali ma tħarisx biss lejha nnifisha; tħares lejn id-dinja, kif jgħidilna Papa Frangisku, **bil-qalb ta' Kristu.**

Missjoni - Għaliex Ahna Qeghdin Hawn

Kull quddiesa tispicča bil-kliem,
"Morru."

Ma nibgħatux biss individwi -
immorru flimkien

Missjoni - Għaliex Ahna Qeghdin Hawn

Kif se nwasslu s-sbuħija t'Alla lil kulhadd b'mod speċjali lil dawki li mhux qed jarawha fil-kultura u ċirkustanzi tal-lum?

**Il-mixja tilhaq il-qofol tagħha
biċ-ċelebrazzjoni ta'
Sinodu Djoċesan.**

Biex il-proċess jaħdem aħjar, hu *importanti li l-attitudni sinodali tkun digà qed tigi mgħixa fuq livell ta' entitattijiet tal-Knisja*, biex hekk il-Poplu t'Alla miġbur għal din l-esperjenza ta' Sinodu Djoċesan ikun **digà mrawwen fl-attitudnijiet** meħtieġa, biex dan il-proċess iħalli l-frott mixtieq.

Għalhekk il-komunjoni, il-partecipazzjoni u l-missjoni mhumiex tliet temi separati.

Huma vizjoni waħda.

- Il-komunjoni hija ***l-pedament***: *poplu magħqud fi Kristu.*
- Il-partecipazzjoni hija ***t-triq***: *komunità fejn kulhadd jaqsam ir-responsabbiltà għat-twettiq tal-missjoni tal-Knisja.*
- Il-missjoni hija ***l-għan***: *li Kristu jasal għand kulhadd.*

Tistedinna *nbiddlu* ċerti mudelli ta' kif
noperaw, *nsaħħu* r-relazzjonijiet
tagħna, u *nafdaw* fl-Ispirtu s-Santu li
jaħdem fil-membri tal-Knisja, huma
f'liema kategorija huma.

Il-Knisja li ssaħħaħ *il-komunjoni* ssir *familja*.

Il-Knisja li tgħix *il-partecipazzjoni* ssir *ħajja*.

Il-Knisja li tħaddan *il-missjoni*, taqdi *l-għan li Alla ħalaqha għalih*.

**Kif se jiġu attwati
dawn it-temi?**

Mhux se tkun qed telenka sett ta' attivitajiet pastorali, imma se tkun qed titlob *tishiħ u tigdid fil-mod li l-Knisja tgħix il-ħajja pastorali tagħha, kif tidentifika l-oqsma li fihom trid taqdi, kif tippjana dan il-qadi, u kif tgħix din il-missjoni.*

1. L-ewwel pass: Evalwazzjoni tal-identità, tal-istrutturi ta' dixxerniment, tmexxija u eżekuzzjoni, l-inizjattivi u l-operat tal-entità individwali biex wieħed jeżamina jekk:

a. Humiex awtentici mal-missjoni tal-Knisja illum, billi jirriflettu u jwasslu l-ethos kattoliku, u billi fuq kollox ikunu ispirati minn Alla u jzommu lil Alla fiċ-ċentru tagħhom (2C, 2E, 2H).

- b. Jippromovux jew humiex esperjenza ta' komunjoni, parteċipazzjoni u koresponsabbiltà, bejn il-kategoriji kollha tal-membri tal-Knisja (1A, 1D, 2D).
- c. Jekk għadhomx sostenibbli fil-kultura u ċ-ċirkustanzi tal-lum (1C).

L-evalwazzjoni meħtieġa mhux
waħda li tiegħu ritratt
tas-sitwazzjoni u daqshekk,
imma waħda li *tgħin*
fl-avvanz tal-istil ta' kif ngħixu
aħjar il-komunjoni,
il-partecipazzjoni u l-missjoni
fil-Knisja.

- **Manteniment** (maintenance): ftit attenzjoni biex jibqgħu jaħdmu tajjeb;
- **Restawr**: irkupru tal-awtenticità u tal-missjoni originali u ritorn għall-valuri u l-għanijiet fundamentali, bil-għan li terġa' toħroġ is-sbuħija originali tagħhom;
- **Ristrutturar jew rinnovar**: tibdil fl-istrutturi jew operat biex jindirizzaw il-bżonnijiet tal-lum, żewġ inizjattivi jingħaqdu flimkien.

2. *It-tieni pass:* il-membri tal-Knisja għandhom jidhlu fi proċess serju ta' formazzjoni teologika, pastorali u spiritwali, biex dawn l-attitudnijiet li qed insemmu jkunu jistgħu jiġi mgħixa bl-aħjar mod possibbli.

3. *It-tielet pass:* importanza trid tingħata għal **aktar integrazzjoni tal-lajċi**, li twassal għat-tibdil tal-mudell preżenti ta' ħafna entitajiet li jiffunzjona primarjament permezz tal-ministri ordnati jew religjużi. (1F, 2F) (1A, 1D).

*Nies iffurmati fil-qasam
tal-ippjanar ekkleżjali u
dixxerniment komunitarju se
jkunu qed jakkumpanjaw
lill-entitajiet u l-membri
tat-tmexxija tagħhom f'dan
il-proċess.*

It-Tappi tal-Proċess

Sar *kwestjonarju* biex naraw minn fost il punti prinċipali identifikati b'dan il-mod, l-istakeholders tal-Knisja, liema jgħis bħala prijorità.

Issa il-fażi li jmiss se tkun dik li għall-ħmistax li għejjin se nistennew xi *kummenti, sugġerimenti u feedback* addizzjonali tagħkom permezz tas-sit:

pjanpastorali.knisja.mt

Kull sena, **kull entità** *tissottometti rapport ta' dak li sar, u temenda l-pjan tagħha għas-sena jew sentejn li għejjen biex jirrifletti u jindirizza dejjem aktar il-bżonnijiet kif ikunu qed jiżvillupaw.*

*Ikun żball jekk ma tingħatax
opportunita biex il-pjan jiġi
aġġornat kull sena, għax dan ikun
ifisser li l-evalwazzjoni mhux se tkun
formattiva, għax m'għandniex
l-opportunità li tidentifika fejn
hemm bżonn tibdil, u tivverifika li
dan it-tibdil qed isir u qed iħalli
ir-rizultati mixtieqa.*

1. *Jinħass il-bżonn ta' **temi aktar prattiċi** minn dawk mibgħuta.*
2. ***X'bidla se naraw** fil-ħajja pastorali tal-Knisja illum?*
3. *Kif dawn it-temi se jkunu qed **jindirizzaw** il-problemi tal-lum u **jippreparawna** għal 15-il sena li ġejjin?*

1. Jinħass il-bżonn ta' **temi aktar prattiċi** minn dawk mibgħuta.

Jridu jsiru prattiċi wara l-proċess ta' dixxerniment *li se tagħmel kull entità.*

1. Jinħass il-bżonn ta' **temi aktar prattiċi** minn dawk mibgħuta.

Jridu jsiru prattiċi wara l-proċess ta' dixxerniment *li se tagħmel kull entità.*

“ħa nkunu ċari, aħna mhux qed infittxu mod uniformi, mhux se niddettaw lil kull pajjiż hekk għandkom tagħmluha”

1. Jinħass il-bżonn ta' **temi aktar prattiċi** minn dawk mibgħuta.

Jridu jsiru prattiċi wara l-proċess ta' dixxerniment *li se tagħmel kull entità.*

“ħa nkunu ċari, aħna mhux qed infittxu mod uniformi, mhux se niddettaw lil kull pajjiż hekk għandkom tagħmluha”

Għalhekk issa **hi r-responsabbiltà ta' kulħadd**, b'assistenza fejn meħtiegħ għal min qed isibha diffiċli – biex jidentifika strategija pastorali Prattika għall-implimentazzjoni ta' dawn l-attitudnijiet.

2. *X'bidla se naraw fil-ħajja pastorali tal-Knisja illum?*

Permezz tal-ħafna kambjamenti żgħar inkunu qed *nimxu l-pass il-quddiem* li l-Mulej jridna nimxu u nippreparaw għal pass li jmiss.

3. Kif dawn it-temi se jkunu qed **jindirizzaw** il-problemi tal-lum u **jippreparawna** għal 15-il sena li ġejjin?

l-Ispirtu s-Santu qed jurina li l-partecipazzjoni fil-missjoni tal-Knisja mhijiex responsabbiltà biss tal-Kleru u r-religjużi, imma tal-poplu t'Alla kollu, kulhadd skont is-sejha tiegħu.

Konkluzjoni

*It-triq sinodali hija rigal min Alla u responsabbiltà afdana f'idejna – il-Knisja. Tistedinna ngeddu il-mod li aħna Knisja, nafdaw fl-Ispirtu li jaħdem fina u fl-oħrajn, u **nibnu komunitajiet fejn in-nies jiltaqqgħu ma' Kristu permezz tagħna.***

Konkluzjoni

Attitudni trid ħafna aktar snin biex tidhol fil-kultura tal-Knisja b'mod li titħaddan awtomatikament fil-membri tagħha.

Madankollu aħna msejħa biex nagħmlu il-pass li jmiss u nintelqu f'idejn Alla u nħalluh jmexxina hu.

pjanpastorali.knisja.mt